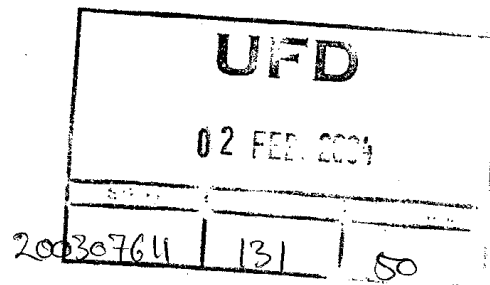

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref
200307611/ANG

Vår ref
200304361-/LIBPAS

Dato
02.02.04

HØRING - NOU NY LOV OM UNIVERSITETER OG HØYSKOLER

Vi viser til brev datert 30.09.03, vedlagt ovennevnte sak. Barne- og familiedepartementet har følgende kommentar:

I Generelle kommentar

En organisering med universiteter og høyskoler som selvstendige rettssubjekter, sannsynliggjør en mer markedsbasert prioritering av forskning. Velferds- og kjønnsforskning har stor samfunnsmessig betydning, men er i all hovedsak finansiert gjennom offentlige midler. Departementet vil peke på betydningen av at denne type forskning fortsatt gis den nødvendige prioritet.

II Kommentarer til de enkelte lovbestemmelser

§ 3-6 Rett til fødselspermisjon

Departementet ser det som positivt at utvalget foreslår å lovfeste studenters rett til fødselspermisjon. Dette vil bidra til en klar og forutsigbar situasjon for studenter som venter barn. Henvisningen til arbeidsmiljølovens bestemmelser medfører at studenter vil kunne ha rett til permisjon i opp til to år etter fødselen.

Departementet mener imidlertid at henvisningen til arbeidsmiljøloven også bør omfatte § 32. På denne måten vil adoptivforeldres rett til permisjon bli lovfestet på lik linje med andre foreldres permisjonsrett. Adoptivforeldre har også rett til fødselsstipend fra lånekassen. Det vil etter departementets syn være uheldig å ikke inkludere adoptivforeldre i bestemmelsen om studenters rett til permisjon. Departementet foreslår videre at bestemmelsens tittel endres til "Rett til permisjon ved fødsel og adopsjon".

Ved å knytte permisjonsretten til arbeidsmiljølovens bestemmelser aktualiseres behovet for å vurdere en sammenslåing av studenters rett til fødselsstipend med

folketrygdlovens bestemmelser om fødsels- og adopsjonspenger. Statens lånekasse for utdanning utbetaler fødselsstipend til studenter som får barn. Fødselsstipendet utbetales i 42 uker (39 uker ved adopsjon). Der mor mottar fødselsstipend, er det ikke et vilkår at hun faktisk har omsorgen for barnet. Hun må gjerne gjenoppta studiene i den perioden hun mottar fødselsstipendet. For at studentfedre skal kunne motta fødselsstipend, må barnets mor være i jobb eller studere. Far og mor kan ikke være hjemme samtidig.

Kvinnelige studenter vil kunne ha krav på både fødselsstipend fra Lånekassen og engangsstønad fra trygden. I tillegg vil far kunne ha krav på fødselspenger i kraft av egen opptjening samtidig med at mor mottar fødselsstipend dersom mor gjenopptar studiene i stipendperioden.

I NOU 1999: 33 Nyttige lærepenger, ble grenseoppganger mellom utdanningsstøtten gjennom Lånekassen mot de andre velferdsordningene drøftet. Utvalgets flertall foreslo at dagens rett til stønad til fødsel under utdanningen overføres fra utdanningsstøtten gjennom Lånekassen til folketrygden.

§ 6-2 Likestilling

Behovet for å bedre kvinneandelen i vitenskapelige stillinger er utfyllende drøftet, og utvalget foreslår også en egen bestemmelse om likestilling i utkast til ny lov. Departementet er tilfreds med den grundige behandlingen likestillingshensynet har fått når det gjelder ansettelse. Utvalget peker på at kvinnelige og mannlige forskeres karrierer ofte fortoner seg forskjellig. Departementet vil understreke at det ved ansettelse er viktig å ha bevissthet rundt å ikke automatisk prioritere søkere med et typisk mannlige karriereforløp.

Andelen kvinner i vitenskapelige stillinger er lav sett i forhold til at det i en årrekke har vært en høy andel kvinner som tar høyere utdanning. Kun 14 prosent av professorene er kvinner. Departementet mener derfor at § 6-2 i utvalgets utkast til lov, bør konkretiseres slik at det går klart fram at institusjonene skal arbeide for en jevnere kjønnsfordeling for alle stillingskategorier.

§ 11-1 Styret

Departementet er tilfreds med at utvalget har drøftet forholdet til likestillingslovens krav om kjønnsrepresentasjon for offentlig oppnevnte utvalg, styre, råd mv. Hvert kjønn skal da være representert med minst 40 prosent. Utvalget påpeker at det er noe uklart hvorvidt bestemmelsene i likestillingsloven § 21 vil gjelde for statlige organisasjoner organisert som selvstendig rettssubjekt. Utvalget konkluderer med at likestillingslovens regler om kjønnsrepresentasjon bør gjelde for høyere utdanningsinstitusjoner.

Når det gjelder offentlig eide foretak, har Stortinget vedtatt endringer i selskapslovgivningens regler om styresammensetningen. Det er vedtatt at det blant styremedlemmene skal være et minimumsantall av hvert kjønn, tilnærmet 40 prosent. Det er også vedtatt endringer i stiftelsesloven, slik at det stilles krav om

kjønnsrepresentasjon der staten, en fylkeskommune eller kommune oppnevner medlemmer til styret. Endringene trådte i kraft 1. januar 2004. Stortinget har videre vedtatt tilsvarende regler for allmennaksjeselskaper med private eiere, men disse bestemmelsene vil ikke bli satt i kraft dersom den ønskede kjønnsrepresentasjonen oppnås frivillig i løpet av 2005.

For å unngå en uklar rettsstilling for høyere utdanningsinstitusjoner, foreslår departementet at det i ny lov om universiteter og høyskoler § 11-1 bør inntas en bestemmelse om styresammensetningen. Det må stilles krav til at det blant styremedlemmene skal være et minimumsantall av hvert kjønn, tilnærmet 40 prosent. Dette vil understreke at behovet for kjønnsrepresentasjon tas på alvor. En slik regel vil også innebære økt likestilling og demokrati, større mangfold i styrene og anerkjennelse av begge kjønns kompetanse.

Studenter

Departementet har merket seg at utvalget ikke har tatt opp det forhold at det er til dels store variasjoner i de ulike institusjonsgruppene med hensyn til kjønnsfordelingen. Særlig høyskolesektoren har et markant kjønnskille blant sine studenter, og det er etter departementets mening viktig å drøfte ulike strategier for å oppnå en jevnere kjønnsfordeling innenfor en del studieretninger.

Med hilsen

Rolf Gabrielsen (e.f.)

Line Berger Husem